

С.А. Гуненко, аспір.

Житомирський національний агроекологічний університет

ПЕРЕОЦІНКА ЯК СПОСІБ ВСТАНОВЛЕННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

(Представлено д.е.н., проф. Цаль-Цалко Ю.С.)

Переоцінка основних засобів являє собою приведення вартості, за якою вони відображаються на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності, до вартості, за якою аналогічні основні засоби продають на ринку, тобто за ринковою вартістю. Визначено основний недолік, який є в методиці переоцінки основних засобів, до якого належить відсутність визначення і розрахунку справедливої вартості в законодавстві, яка є одним із важливих показників розрахунку індексу переоцінки в бухгалтерському обліку. Встановлено, що для визначення справедливої вартості потрібно залучати суб'єкта оціночної діяльності, який може дооцінити основні засоби так, як буде вигідно керівнику підприємства, що є неправильним і неправомірним, а також порушить принцип обачності.

Розроблено алгоритм переоцінки на підприємствах із залученням суб'єкта оціночної діяльності. Встановлено, що під час проведення переоцінки існує ряд переваг та недоліків, які потрібно враховувати під час прийняття рішення про проведення переоцінки на підприємстві.

Ключові слова: оцінка; переоцінка; справедлива вартість; основні засоби; вартість підприємства; бухгалтерський облік.

Постановка проблеми. Переоцінка основних засобів являє собою приведення вартості, за якою вони відображаються на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності до вартості, за якою аналогічні основні засоби продають на ринку, тобто за ринковою вартістю. Це потрібно, насамперед, для того, щоб підвищити інвестиційну привабливість підприємства. Питання переоцінки є гостро актуальним саме в період коливання курсу валют, що впливає на ціни на товари, оскільки об'єкти основних засобів перед тим, як потрапляють на підприємство, є товаром. Зважаючи на те, що іноземна валюта, наприклад, долар, значно зросла – зросла і ціна на інструменти, прилади, інвентар, машини та обладнання тощо. Таким чином, підприємствам необхідно ухвалювати рішення про дооцінку задля

визначення справедливої вартості основних засобів підприємства на даний момент часу.

Вартість основних засобів на підприємстві на кінець року містить: вартість основних засобів на початок року з урахуванням індексації (переоцінки), вартість основних засобів, що надійшли за рік (враховують введені в дію нові основні засоби), вартість основних засобів, що вибули (враховують основні засоби, що було ліквідовано). Дані про зміну первісної (переоціненої) вартості основних засобів в Україні за видами економічної діяльності впродовж 2000–2013 рр. наведено на рисунку 1.

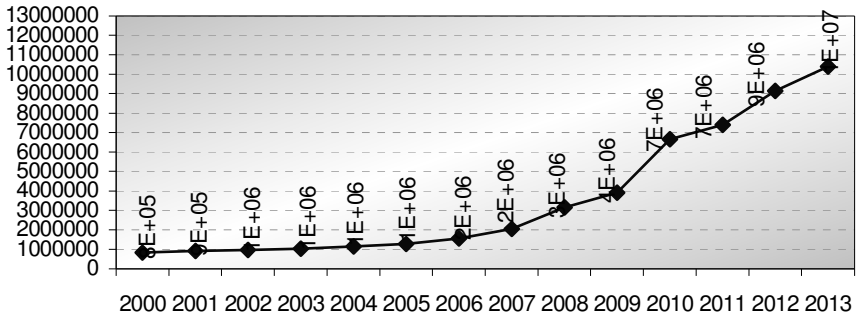

Рис. 1. Первісна (переоцінена) вартість основних засобів в Україні, млн. грн. (за даними Державного комітету статистики України)

З наведеного вище рисунка видно, що за 13 років первісна (переоцінена) вартість основних засобів, що дорівнює вартості основних засобів на кінець року за видами економічної діяльності, зокрема за такими, як сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство, промисловість, добувна промисловість і розроблення кар'єрів, переробна промисловість, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин та устаткування, виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, виробництво електричного устаткування, виробництво машин та устаткування, що не належать до інших угруповань та іншими зросла в 12,5 разів. Таким чином, можемо стверджувати, що зростання вартості

основних засобів може свідчити, наприклад, про покращання матеріально-технічної бази, виробничого потенціалу на підприємствах, також це може свідчити про своєчасне проведення переоцінок і прирівняння справедливої вартості основних засобів до вартості, що є актуальною на ринку. Оскільки переоцінка є темою нашого дослідження, детальніше розглянемо, які коефіцієнти переоцінки застосовувалися за видами економічної діяльності, зокрема у сільському господарстві (рис. 2).

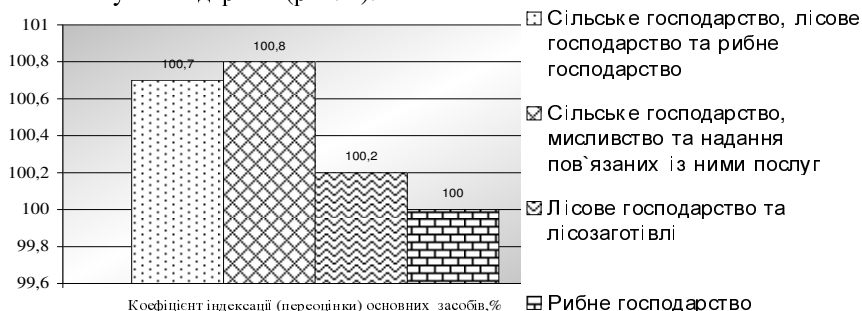

Рис. 2. Коефіцієнти індексації (переоцінки) у сільському господарстві за 2013 р. (за даними Державного комітету статистики України)

З рисунка 2 бачимо, що було проведено дооцінку основних засобів у сільському господарстві у 2013 р., зокрема вартість основних засобів на початок року збільшилася в цілому на 103,442,5 тис. грн., зокрема у сільському господарстві, мисливстві та наданні пов'язаними з ними послуг на 102,865,1 тис. грн., у лісовому господарстві та лісозаготівлі – на 5679 тис. грн. та у рибному господарстві на 95 тис. грн. За коефіцієнтами переоцінки як дооцінюють (рис. 2), так і уцінюють (рис. 3) основні засоби.

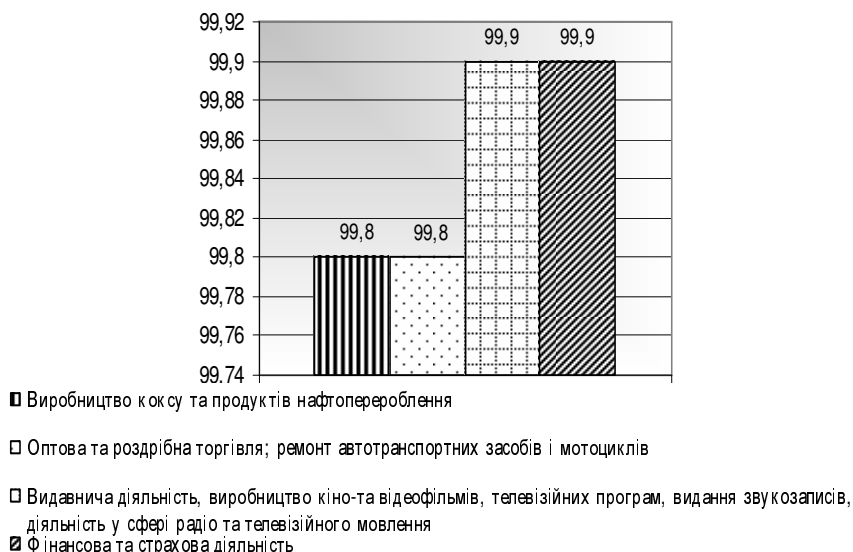

Рис. 3. Коефіцієнти індексації (уцінки) за галузями економічної діяльності за 2013 р.
(за даними Державного комітету статистики України)

З рисунка 3 видно, що за 2013 р. було проведено уцінку основних засобів за такими видами економічної діяльності: виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення – на 39,592 тис. грн., оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – на 213,268 тис. грн., видавнича діяльність, виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, видання звукозаписів, діяльність у сфері радіо та телевізійного мовлення – на 3682 тис. грн., фінансова та страхова діяльність – на 39,304 тис. грн.

Таким чином, доведено, що індексація (переоцінка) основних засобів в Україні проводиться, а отже її організація та проведення є актуальним. Як бачимо з наведеного вище в одних галузях проводиться дооцінка основних засобів, а в інших – уцінка. Проте варто також враховувати, що дані, що розглядалися, за 2013 р. На сьогоднішній день у всіх галузях проводиться дооцінка внаслідок зростання відношення курсів долару та євро до гривні. Так офіційний курс Національного банку України щодо гривні до іноземної валюти за 2014 р. збільшився з 1 січня 2014 р. по 7 березня 2015 р. відповідно: долар США – з 7,99 до 23,45 грн., євро – з 11,04 до 25,39 грн.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наявність дискусійних питань переоцінки основних засобів свідчить про великий інтерес до обраної проблематики та необхідність її більш детального дослідження. Огляд літературних джерел показав, що дослідженням проблем переоцінки основних засобів займалися такі провідні теоретики бухгалтерського обліку України, Білорусі, Росії, як К.В. Гульпенко [1, с. 362–367], М.В. Корягін [4, с. 140–149], М.П. Мішкова, С.Ф. Куган [7, с. 70–72], А.В. Озеран, Н.М. Озеран [12, с. 144–152], Г.М. Підлисецький, М.М. Могилова [15, с. 41–47], Е.В. Россоха, Н.Г. Сияк [23, с. 35–39], Ю.С. Серпенінова [26, с. 335–342], І.В. Супрунова [28, с. 171–174], А.С. Ткаченко [29, с. 89–97], А.О. Фетенок-Ткачук, І.В. Тверда [31, с. 389–395], І.Л. Цюцяк [32, с. 252–255; 33, с. 64–70].

Метою дослідження є визначення методики переоцінки основних засобів та впливу їх переоцінки на показники фінансової звітності, а в результаті – на вартість підприємства.

Викладення основного матеріалу. У всі часи головною метою діяльності підприємства було отримання максимального прибутку, а в період кризи беззбиткова діяльність і прибуток дають можливість функціонувати підприємству на ринку, і запобігти його ліквідації внаслідок збитку. Саме через кризову ситуацію в Україні підприємствам необхідно своєчасно виявити невикористані резерви, одним з яких є проведення переоцінки. В законодавстві наведено визначення поняття «переоцінка», проте розглянемо підходи дослідників до згаданого вище поняття.

Так С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устинко, С.І. Юрій [10, с. 50] зазначають, що переоцінка – це переоцінка активів у балансі підприємства, фірми, компанії шляхом збільшення або зменшення їх вартості.

А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин [2, с. 433] пишуть, що переоцінювання основних фондів – зміна вартості основних фондів з метою приведення її відповідно до нових умов відтворення.

Л.Г. Ловінська [5, с. 134] стверджує, що переоцінка – це корегування первісної вартості об'єктів бухгалтерського обліку, тобто її зміна.

Таким чином, усі наведені вище дефініції поняття «переоцінка» перекликаються між собою і означають зміну вартості об'єктів бухгалтерського обліку, зокрема до яких належать основні засоби.

Питання щодо переоцінки основних засобів регулюються певними нормативними документами, зокрема: Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [18], Методичними

рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів [6], Податковим кодексом України [16], Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [8], в яких і зазначено поріг суттєвості та методика переоцінки.

Переоцінка основних засобів проводиться на підприємстві за певним алгоритмом, який відображено на рисунку 4.

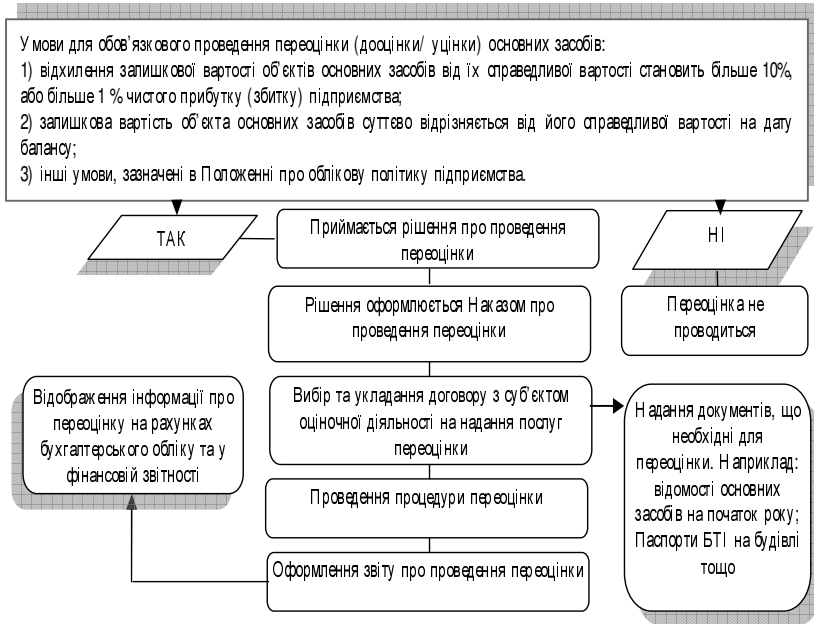

Рис. 4. Алгоритм проведення переоцінки на підприємстві з залученням суб'єкта оціночної діяльності

Розглянемо детально кожну складову наведеного вище алгоритму. Передумовами проведення переоцінки основних засобів, на основі яких може бути прийняте рішення про переоцінку, можуть бути, зокрема, випадки, коли: ринкова вартість активів організації занижена, то у разі банкрутства підприємства існує великий ризик продажу його за заниженою вартістю; вартість чистих активів за даними бухгалтерського балансу менша за статутний капітал; потрібно прийняти рішення про збільшення статутного капіталу; необхідно отримати кредит під заставу активів; потрібно забезпечити гарантії активами в угодах.

На основі врахування всіх умов, що необхідні для проведення переоцінки основних засобів ухвалюється рішення про проведення

переоцінки, яке оформляється наказом. Важливо, щоб у наказі була відображена така інформація: дата проведення переоцінки, перелік об'єктів переоцінки, основні характеристики об'єктів переоцінки (вартість, дата введення в експлуатацію, інвентарні номери тощо), відповідальні особи.

Наступним кроком під час проведення переоцінки є вибір суб'єкта оціночної діяльності та укладання з ним договору. Дуже важливим є вибір тієї команди оцінювачів, яким можна довіряти, оскільки оцінка напряму пов'язана з фінансами підприємства. Основною рекомендацією під час вибору оцінювача є особиста зустріч з ним, яка допоможе керівнику чи головному бухгалтеру визначити, з ким буде співпрацювати компанія, уточнити для себе всі питання, що турбують, і врешті-решт, скоротить ризики від роботи з недобросовісною компанією, що надає оціночні послуги. Важливим моментом у спілкуванні з суб'єктом оціночної діяльності є визначення вартості послуг, а потім, якщо вартість погоджена і влаштовує обидві зацікавлені сторони, – укладання договору. При чому вартість і термін залежать від трудомісткості роботи. Стосовно укладення договору, то варто детально вивчити, перш за все, істотні умови договору, серед яких: зазначення майна, що підлягає оцінці; мета, з якою проводиться оцінка; вид вартості майна, що підлягає визначенню; дата оцінки; строк виконання робіт з оцінки майна; розмір і порядок оплати робіт; права та обов'язки сторін договору; умови забезпечення конфіденційності результатів оцінки, інформації, використаної під час її виконання; відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору; порядок вирішення суперечок, що можуть виникнути під час проведення оцінки та прийняття замовником її результатів. Договір має укладатися у письмовій формі.

Консалтингова компанія «ConFinInvest» [20], що працює в Україні, пропонує проводити переоцінку в три послідовні етапи, які відображено на рисунку 5.

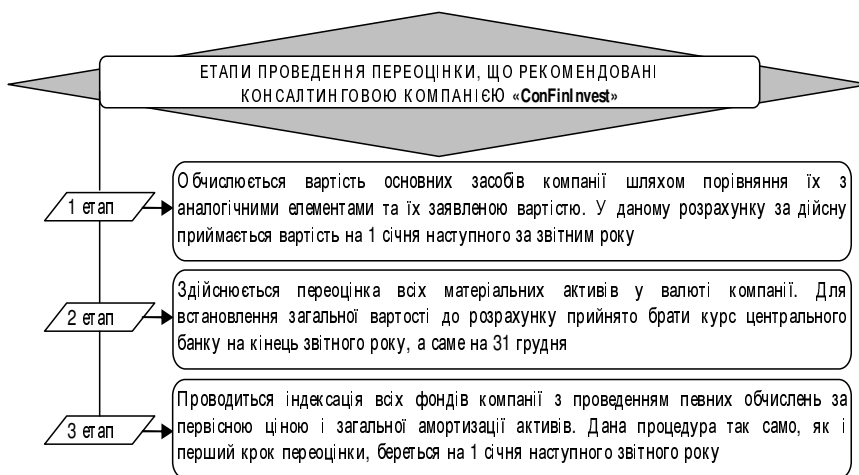

Рис. 5. Етапи проведення переоцінки, що рекомендовані консалтинговою компанією «ConFinInvest»

«Як правило, переоцінка основних засобів проводиться на початку року та її результати дійсні аж до повторної переоцінки. Вартість тих чи інших видів основних засобів, що перебувають у володінні організації, періодично падає або піднімається в своїй ціні. Таким чином, якщо на початок року повторна оцінка показала зниження вартості деяких елементів компанії, то наступні річні виплати в податкові органи пропорційно зменшуються. Якщо ж вартість цих елементів зросла, то це дозволяє отримувати додатковий прибуток, тому що статутний капітал компанії тепер став більшим. Варто уточнити, що самій переоцінці безпосередньо передує процедура з'ясування доцільності даного процесу. Якщо більшість основних засобів компанії не має будь-яких різко виражених тенденцій до змін своєї вартості протягом року, то про переоцінку в даному випадку можна говорити, як про зайву і непотрібну роботу. Таким чином, якщо попередні дослідження показали необхідність проведення переоцінки основних засобів компанії, то можна приступати до підготовки та оформлення всіх необхідних документів (перелік документів варіюється залежно від груп основних засобів компанії)», – зазначено на сайті консалтингової компанії «ConFinInvest» [20]. Не можна не погодитися з даними твердженнями. Проте визначені працівниками

компанії етапи є не досить зрозумілими і потребують детального пояснення. Тому під час вибору суб'єкта оціночної діяльності варто поцікавитись, яким чином буде здійснюватися ними переоцінка і з яких етапів вона буде складатися, адже це не є комерційною таємницею, що визначено законодавством. Здавалося б проста інформація, проте вона є корисною і дозволить визначити чи обрані фірмою працівники суб'єкта оціночної діяльності, що здійснюватимуть оцінку не є шахраями. Під час здійснення переоцінки працівники суб'єкта оціночної діяльності самі обирають необхідні методичні підходи, методи та оціночні процедури, що найбільш повно відповідають меті оцінки та обраній базі, що визначені у договорі.

Саме проведення переоцінки основних засобів може здійснюватися за певними методиками, які застосовуються як з метою бухгалтерського обліку, так і податкових розрахунків, що відображається на рисунку 6.

Варто зауважити, що на сьогоднішній день більшої уваги заслуговує дооцінка, та ці методики використовуються для розрахунку саме дооцінки, оскільки відбуваються інфляційні процеси, що суттєво викривляють діяльність підприємства. Прикладом таких процесів є здешевлення гривні по відношенню до долара, що призвело до значного знецінення об'єктів основних засобів України.

Завершальним етапом проведення переоцінки за участі суб'єкта оціночної діяльності є отримання звіту про проведення переоцінки. На основі даного документа операції по переоцінці відображаються на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності підприємства.

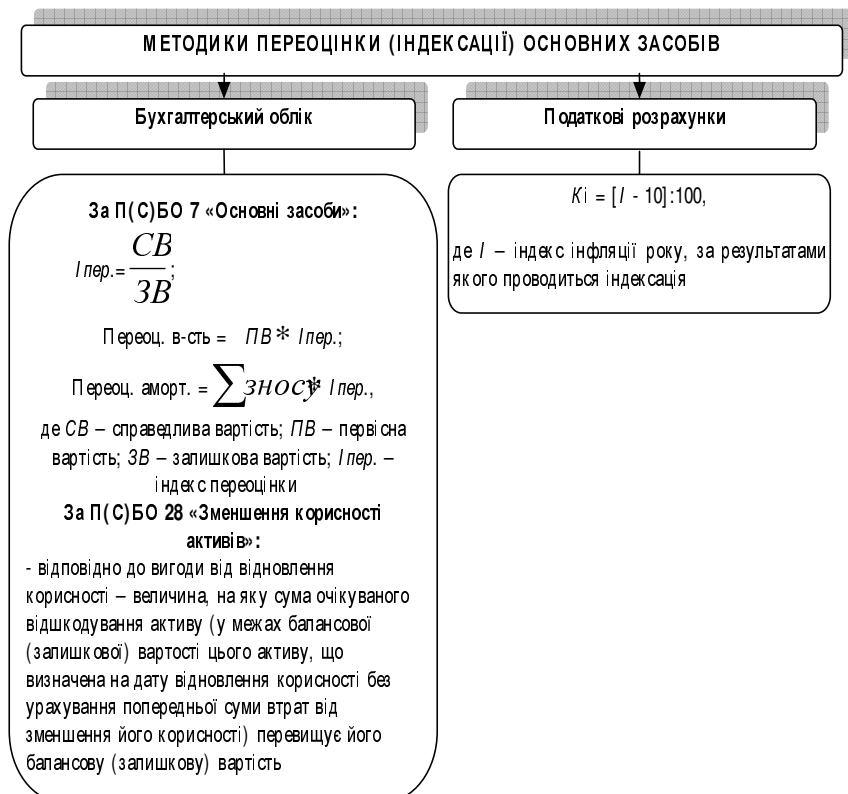

Рис. 6. Методика переоцінки (індексації) основних засобів з метою бухгалтерського обліку та для податкових розрахунків

Таким чином, проведення переоцінки на підприємстві надасть ряд переваг: по-перше, забезпечить її розвиток шляхом можливості покращання умов кредитування та збільшення шансів залучення інвесторів та акціонерів; по-друге, оптимізує базу оподаткування, і по-третє, унеможливить загрозу від'ємних чистих активів, і, як наслідок, ліквідації підприємства.

Підприємство, на якому вирішили здійснити переоцінку, має зважити всі її переваги та недоліки. Так І.В. Супрунова [28, с. 173] визначає такі переваги та недоліки проведення переоцінки основних засобів (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги	Недоліки
Відображення у бухгалтерському обліку справедливої вартості основних засобів у результаті переоцінки забезпечує реалізацію основної мети фінансової звітності, що задекларована у ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства; підвищення інтересу потенційних інвесторів у результаті зростання вартості активів підприємства та власного капіталу після проведення переоцінки; зростання амортизаційних відрахувань у результаті зростання залишкової вартості (після дооцінки), що сприяє пришвидшеному відновленню основних засобів підприємства; достовірне відображення в бухгалтерському обліку стану активів підприємства з метою отримання керівником та іншими зацікавленими особами інформації про фінансовий стан підприємства для прийняття ефективних рішень, що пов'язані з господарською діяльністю підприємства	Узгодження законодавчих актів, що регулюють бухгалтерське відображення переоцінки (індексації) об'єкта основних засобів та незалежну оціночну діяльність; за умови залучення на договірних засадах суб'єктів оціночної діяльності (фізичних та юридичних осіб, у складі яких працює хоча б один оцінювач та які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності) для визначення справедливої вартості основних засобів потребує додаткових фінансових витрат; за недобросовісного проведення переоцінки основних засобів призводить до викривлення вартості активів і фінансового результату діяльності та сприяє втраті порівнянності та зіставності показників фінансової звітності суб'єктів господарювання на рівні держави; потребує додаткових витрат праці через необхідність постійного контролю за зміною справедливої вартості, а також визначення залишкової вартості, що не є в обліку самостійною величиною тощо

К.В. Гульпенко [1, с. 362–367], розглядаючи транспортну галузь, зазначає, що позитивними моментами переоцінки на транспортних підприємствах є збільшення вартості активів, що важливо під час отримання кредитів під заставу транспортних засобів, забезпечення гарантій в угодах з майном; зміна чистих активів; збільшення розміру власного капіталу, що впливає на показники забезпечення власними коштами; в акціонерних товариствах збільшення статутного капіталу внаслідок зростання номінальної вартості акцій за рахунок додаткового капіталу, що сформований в результаті переоцінки, що приваблює інвесторів; збільшення валюти балансу та інші. Негативними наслідками переоцінки є збільшення податку на майно;

зростання вартості перевезень, що покладена в основу тарифів; у випадку нестабільного фінансового положення реалізувати транспортні засоби в оцінці за переоціненою вартістю може бути складно або неможливо, що впливає на виникнення збитків; зменшується прибуток у розпорядженні організації, що важливо для розширення підприємства.

Можна стверджувати, що під час проведення переоцінки існує ряд переваг та недоліків, які потрібно враховувати під час прийняття рішення про проведення переоцінки на підприємстві.

Отже, розглянувши алгоритм проведення переоцінки на підприємстві, не вирішеною проблемою залишається те, яким же чином можна керувати вартістю основних засобів за допомогою переоцінки та амортизаційної політики. Дана проблематика була розглянута білоруськими дослідниками Е.В. Россохою, Н.Г. Сняком [23, с. 35–39], реалізувати яку на підприємстві можливо за виконання такого механізму реалізації системи управління вартістю основних засобів (рис. 7). Даний механізм вони розробили на основі [27, с. 115–116; 30].

Таким чином, механізм управління вартістю основних засобів реалізується на основі системи управління вартістю основних засобів, що має в своїй основі методичний підхід, методику, засновану на коефіцієнті K , що описані в статті Е.В. Россохою, Н.Г. Сняком [23, с. 35–39], і містить такі основні елементи [24]: методики оцінки (для теоретичного і методичного забезпечення процесу оцінки вартості майна підприємства); методики визначення ефективності оцінки (для визначення впливу вартості майна на показники ефективності роботи підприємства, для методичного забезпечення визначення найбільш ефективного використання майна підприємства); інформаційне забезпечення оцінки (для моніторингу інформації під час проведення оцінки та управління вартістю майна підприємства; кадрове забезпечення оцінки для вирішення питань підбору і підготовки безпосередніх виконавців оцінки та здійснення ефективного управління вартістю майна підприємства); нормативно-правове забезпечення (для організаційно-юридичного регулювання процесу оцінки майна та управління вартістю на підприємстві).

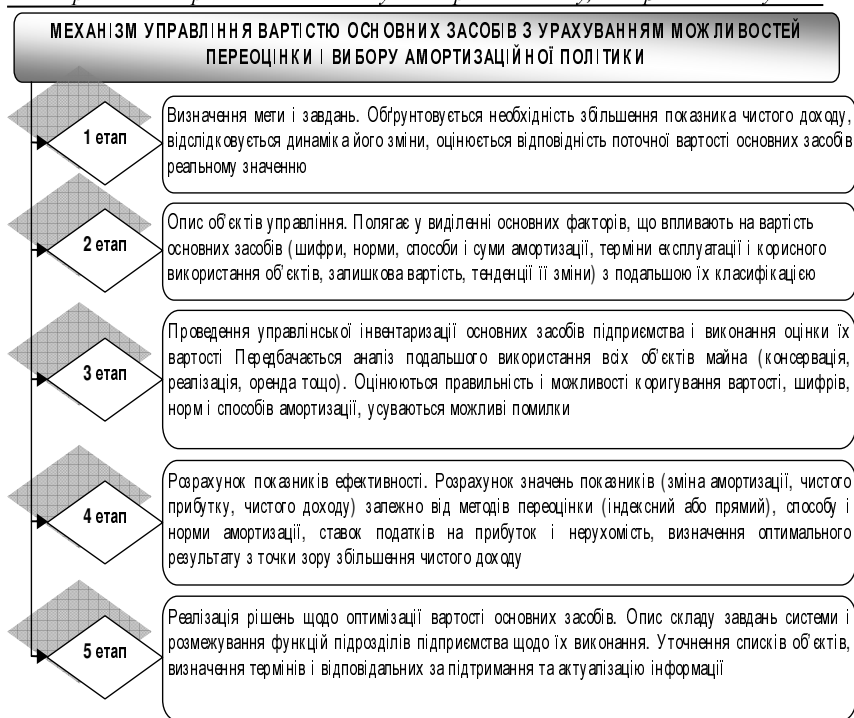

Рис. 7. Механізм управління вартістю основних засобів [23, с. 35–39]

Недоліком наведеного вище підходу є наявність трудомістких розрахунків, що потребують певних економічних знань та затрат часу, якого не завжди вистачає. А наймання певних організацій для здійснення таких розрахунків потребує певних витрат компанії, що не завжди заохочується керівниками.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Під час дослідження організації та методики переоцінки було визначено, що основним недоліком, який є в методиці переоцінки основних засобів, є відсутність визначення і розрахунку справедливої вартості в законодавстві, яка є одним з важливих показників розрахунку індексу переоцінки в бухгалтерському обліку. Для визначення справедливої вартості потрібно залучати суб'єкта оціночної діяльності, якому необхідно буде надати винагороду за надані послуги, що збільшить витрати підприємства. В свою чергу, оцінювач може переоцінити основні засоби так, як буде вигідно керівнику підприємства. Це є

неправильним і неправомірним, а також порушить принцип обачності. Проте, незважаючи на даний недолік, у бухгалтерському законодавстві будь-яка методика визначення справедливої вартості відсутня. Визначено, що внаслідок інфляційних процесів, що відбуваються в нашій країні більша увага приділяється саме дооцінці основних засобів.

Встановлено, що під час проведення переоцінки існує ряд переваг та недоліків, які потрібно враховувати під час прийняття рішення про проведення переоцінки на підприємстві.

Список використаної літератури:

1. *Гульпенко К.В.* Влияние переоценки основных средств на финансовые показатели транспортной организации / *К.В. Гульпенко* // Проблемы современной экономики. – 2009. – № 4. – С. 362–367.
2. *Загородній А.Г.* Облік і аудит : термінологічний словник / *А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин.* – Львів : «Центр Європи», 2002. – 671 с.
3. История переоценки основных фондов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://stavstat.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_ts/stavstat/resources/2d5ddd8040dccc35be7aff367ccd0f131%D0%98%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B8+%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%8B%D1%85+%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2.pdf.
4. *Корягін М.В.* Методика відображення активів і зобов'язань в бухгалтерському обліку / *М.В. Корягін* // Зб. наук. пр. ВНАУ. – 2013. – № 3 (80). – С. 140–149.
5. *Ловінська Л.Г.* Оцінка в бухгалтерському обліку : монографія / *Л.Г. Ловінська.* – К. : КНЕУ, 2006. – 253 с.
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293623.
7. *Мишкова М.П.* Влияние переоценки на финансовые результаты деятельности организации / *М.П. Мишкова, С.Ф. Куган* // Вестник Брестского государственного технического университета / Серия : Экономика. – 2012. – № 3. – С. 70–72.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
9. *Мороз Ю.Ю.* Обліково-інформаційна система моніторингу економічного потенціалу підприємства : монографія / *Ю.Ю. Мороз.* – Житомир : ПП «Рута», 2011. – 352 с.
10. Економічний енциклопедичний словник : У 2 т / *С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устинко, С.І. Юрій* ; за ред. *С.В. Мочерного.* – Львів : Світ, 2006. – Т. 2. – 568 с.
11. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF>.
12. *Озеран А.В.* Переоцінка основних засобів підприємств житлово-комунального господарства та її вплив на достовірність фінансової звітності / *А.В. Озеран, Н.М. Озеран* // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 4 (54). – С. 144–152.
13. Офіційний сайт Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stockmarket.gov.ua>.
14. *Пачоли Л.* Трактат о счетах и записях / *Л.Пачоли* ; пер. с итал. – Мн. : Ред. журн. «Финансы, учет, аудит», 1995. – 160 с.
15. *Підлисецький Г.М.* Удосконалення переоцінки основних засобів аграрного сектору в системі їх відтворення / *Г.М. Підлисецький, М.М. Могилова* // Економіка АПК. – 2010. – № 12. – С. 41–47.
16. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
19. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF>.
20. Процедура переоцінки основних засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://confininvest.com.ua/pereocinka_osnovnyh_sasobiv2.html.

21. Річний звіт Національного банку України за 2010, 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим досьупу : <http://www.bank.gov.ua>.
22. *Рорат В.* Переоцінка та індексація ОЗ / *В.Рорат* // Дебет-Кредит. – 2013. – № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://online.dtkr.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9607-2013.epub/navPoint-9>.
23. *Россоха Е.В.* Управление стоимостью основных средств на предприятиях Республики Беларусь / *Е.В. Россоха, Н.Г. Синяк* // Земля Беларуси. – 2008. – № 4. – С. 35–39.
24. *Россоха Е.В.* Оценка стоимости основных фондов в управлении предприятием / *Е.В. Россоха* // Труды БГТУ / Серия VII : Экономика и управление. – Мн. : БГТУ, 2006. – Вып. XIV. – С. 307–310.
25. *Рудановский А.П.* Анализ баланса / *А.П. Рудановский*. – М., 1926.
26. *Серпенинова Ю.С.* Порядок проведення переоцінки основних засобів та відображення її результатів в обліку / *Ю.С. Серпенинова* // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю, аналізу. – 2013. – Вип. 3 (27). – С. 335–342.
27. *Синяк Н.Г.* Оценка имущества отрасли : учеб. пособие / *Н.Г. Синяк*. – Мн. : БГТУ, 2006. – 140 с.
28. *Супрунова І.В.* Переоцінка основних засобів як інструмент зміни вартості активів підприємства / *І.В. Супрунова* // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 3 (57). – С. 171–174.
29. *Ткаченко А.С.* Переоценка основных средств как инструмент законного сокращения налоговых отчислений / *А.С. Ткаченко* // Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета (Научный журнал КубГАУ). – 2007. – № 01 (025). – С. 89–97.
30. *Тришин В.Н.* Задача выбора способов начисления амортизационных отчислений для промышленных предприятий / *В.Н. Тришин* // Вопросы оценки. – 1998. – № 2. – С. 16–33.
31. *Фетенюк-Ткачук А.О.* Деякі питання переоцінки основних засобів / *А.О. Фетенюк-Ткачук, І.В. Тверда* // Науковий вісник Буковинського держ. фінансово-екон. ун-ту / Серія : Економічні науки. – 2014. – Вип. 26. – С. 389–395 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvbdfa_2014_26_50.pdf.

32. Цюцяк І.Л. Вплив переоцінки об'єктів необоротних і оборотних активів на складові власного капіталу: обліковий аспект / І.Л. Цюцяк // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 4 (62). – С. 252–255.
33. Цюцяк І.Л. Сучасний стан та удосконалення порядку облікового капіталу в дооцінках / І.Л. Цюцяк // Облік і фінанси. – 2014. – № 1 (63). – С. 64–70.
34. Penman H. Accounting for Value / Stephen H. Penman // Columbia university Press, 2011. – 244 p.
35. Penman H. Financial reporting quality: is fair value a plus or a minus? / Stephen H. Penman [Electronic resource]. – Access mode : http://www.jps-dir.com/forum/uploads/12611/financial_reporting_quality_fair_value.pdf.

ГУНЕНКО Світлана Анатоліївна – аспірантка Житомирського національного агроекологічного університету.

Наукові інтереси:

- проблеми бухгалтерського обліку, контролю та аналізу операцій з управління справедливою вартістю підприємства;
- вплив переоцінки основних засобів на справедливую вартість підприємства.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2015.